

עין משפט‏^[א]
גזר מצוה

מה:

בְּמִין חוֹטְמִין דְּקִין. פִּירֵשׁ בְּקוּנָתָּהּ חוּטֵס אֶחָד בְּסַפֵּל וְנִקֵּב אֶחָד בְּחוּטוֹמוֹ וְהִכְהֵן מַעֲרָה (א) מִיֵּס צַפִּי הַסְּפָלִים וְהַנִּסְכִּים מִקְלָחִין דְּרַךְ הַחוּטְמִין ע"ג הַמּוֹצָח וּבְמוֹצָח הִיָּה נִקֵּב שְׂצוֹ הַמַּיִם וְהִיָּין יוֹרְדִין לְשִׁתִּין שֶׁל מוֹצָח שֶׁהִיו חִלּוּלִין מֵאֵל וּעִמּוּקִין חוֹ תִּמְיָה גְדוּלָּה מִנִּין לוֹ כֹּל אוֹתוֹ הָעֵינִין שִׁמְחוּטֵס שֶׁל הַסְּפָלִים מִקְלָח עַל גֵּג הַמּוֹצָח וּמִשָּׁם לְמֵאֵל הוּא הַמּוֹצָח וּמִשָּׁם לְשִׁתִּין דְּלֵמֵאֵל הוּא דִּמְנַקֵּב הַסְּפָלִים יוֹרְדִין לְשִׁתִּין כִּמְיִן שֵׁי נִקֵּצִי הַחוּטֵס וְלֹא שְׁהִיָּה בּוֹלֵט כִּמְיִן חוּטֵס כִּי הִיָּא דִּתְנֵן בְּמַסְכַּת מְדוּת (פ"ג מ"ז) גִּבִּי דְמִיֵּס וּצְקָן מַעֲרִיצִית דְּרוּמִית הִיוּ שְׁנֵי נִקֵּצִים כִּמְיִן שְׁנֵי חוּטְמִין דְּקִין שֶׁדְּמִיֵּס יִתְנִין עַל יָסוּד מַעֲרִיצִית וְעַל יָסוּד דְּרוּמִית וְיוֹרְדִין בָּהֶן וּמִתַּעֲרִצִין בָּאֵמָה וּשְׁמֵא כִּמְיִן בְּלִיעֵט חוּטֵס הִיָּה עֲשׂוֹי עַל הַנִּקֵּב שֶׁלֹּא יִפּוֹל עַלְיוֹ דְּצַר לְסוּמּוֹ:

אֶחָד מַעֲוֵבָה וְאֶחָד דָּק. פִּירֵשׁ בְּקוּיֶטֶרֶס אֶחָד מִן הַנִּקֵּצִים מַעֲוֵבָה מִשְׁמַע שְׂרֹזָה לוֹמֵר שְׁהִיָּה הַנִּקֵּב רַחֵצ וּגְדוּל זֶה מוֹא וְלִשׁוֹן מַעֲוֵבָה מִשְׁמַע שְׁשׁוּי הַסְּפֵל הִיוּ צִבִּים וּמִתּוֹךְ כִּךְ אִין הַמַּשְׁקָה מִמַּהֵר לֵאמֹר:

שְׁחִיָּין וְהַמַּיִם מְגוּלִין פְּסוּלִין לְגַבִּי מוֹבָח. שְׁמֵא שְׁמָה מֵהֵן נַחֵשׁ וְהֵאֲרֵס מַעֲרֹב צִמִּים וּנְמֵאלָא שְׁאִינוּ מִנְסָךְ מִיֵּס כְּשִׁיעוֹר שְׁהִי הֵאֲרֵס מַשְׁלִים לְשִׁיעוֹרן כִּךְ פִּירֵשׁ בְּקוּיֶטֶרֶס וַיִּתְּנֵן פִּירוּשׁ זֶה לְמֵאִי דְסִלְקָא דַּעֲמִיָּה מַעֲיָקֵרֵא בְּגִמְרָל דְּפִרְךָ (לְקַמֵּן ז.) וַיַּעֲבִירֵיהוּ בְּמַסְנַגַּת אֲבָל לְפִי הַמַּסְקֵנָה מִפְרָשִׁין מִשׁוֹס הַקְרִיצֵהוּ נֹא לְפַחֲתָךְ: **מִנָּא הַנִּי"מ**. דְּמוֹקֵעִין וּמְרִיעִין בְּשִׁאֲרִית מִיֵּס שֶׁל נִיסוֹךְ כִּךְ פִּי' הַקּוּנָט' וְעוֹד יֵשׁ לְפִרֵשׁ דִּמְנֵלֵן דְּמִי הַשִּׁילּוֹחַ צַעִי וּמִפְרֵשׁ מִדְּכַתִּיב מִמַּעֲיָנִי הַשִּׁעוּפָּה: שְׁכַל

וּמִקִּיפִין וְיוֹרְדִין דְּרַךְ שְׁמֵאל ^אחִין מִן הָעוֹלָה לְשִׁלְשָׁה דְּבָרִים הִלְלוּ שְׁעוּלִין דְּרַךְ שְׁמֵאל וְחוּזְרִין עַל הָעֵקֶב וְאִלוּ הֵן נִיסוֹךְ הַמַּיִם וְנִיסוֹךְ הִיִּין וְעוֹלֵת הָעוֹף כְּשִׁרְבַתָּהּ בְּמוֹרָחַ: אִלֹּא שְׁהִיו מִשְׁחִירִין: בְּשִׁלְמָא דִּיִּין מִשְׁחִיר דְּמִיא אִמְאִי מִשְׁחִיר כִּיּוֹן דֹּאמֵר מַר עִירָה שֶׁל מַיִם לְתוֹךְ שֶׁל יִין וּשְׁל יִין לְתוֹךְ שֶׁל מַיִם יֵצֵא שֶׁל מַיִם אֲתִי לֹאשְׁחוּרִי: וּמִנּוּקָבִים כִּמְיִן ב' חוּטְמִין וְכו': לִימָא מִתְנִיתִין ר' יְהוּדָה הִיא וְלֹא רַבֵּנן דִּתְנֵן רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בִּלְוֹג הִיָּה מִנְסָךְ כֹּל שְׂמוּנָה דֹּאִי רַבֵּנן כִּי הִרְדִּי נִינְהוּ אַפִּי' תִּימָא רַבֵּנן חֲמֵרֵא סְמִיךְ מִיא קִלִּישׁ הַכִּי נִמִּי מִסְתַּבְרָא דֹּאִי רַבִּי יְהוּדָה רַחֵב וְקִצֵּר אִיתָ לִיָּה דִּתְנִיא רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שְׁנֵי ^אקִשּׁוּאוֹת הִיוּ שֵׁם אֶחָד שֶׁל מַיִם וְאֶחָד שֶׁל יִין שֶׁל יִין פִּיָּה רַחֵב שֶׁל מַיִם פִּיָּה קִצֵּר כְּדִי שִׁיְהוּ שְׁנִיָּהם כִּלִּין בְּבַת אַחַת וְרַגְמוּהוּ כֹּל הָעַם בִּאתְרוּגִיָּהן ^אוֹאוֹתוֹ הַיּוֹם נִפְגַּמָּה קֶרֶן הַמּוֹצָח וְהִבִּיאוּ בּוֹל שֶׁל מִלַּח וְסַתְמוּהוּ לֹא מִפְּנֵי שְׁהוּכְשֵׁר לְעַבּוּדָה אִלֹּא מִפְּנֵי שְׁלֹא יִרְאֶה מוֹצָח פְּגוּם שְׁכַל

דף סב: (וּמַעֲלוֹתָהוּ פְּנוֹת קִדִּים (יִחְזַקְאֵל מִג) כְּשִׁתַּעֲלוּ צוֹ תַּפְנוּ לְמוֹרָחַ: וּמִקִּיפִין וְיוֹרְדִין דְּרַךְ שְׁמֵאל. כְּשִׁהוּא צֹא לִירֵד אִינוּ חוֹזֵר עַל עֲקִיצוֹ אִלֵּא מִקִּיף סְבִיב לְמוֹצָח עַד שִׁמְגִיעַ לְכַבֵּשׁ וְיוֹרֵד בְּמַעֲרָבוֹ שֶׁל כֶּבֶשׁ שְׁהִיא לְשִׁמְאָלוֹ צַעֲלִיתָּהּ. וְהֵאִי דֹאִין חוּזְרִין עַל הָעֵקֶב דֹּא"כ נִמְאָל מֵהֵלֶךְ לֹאֵד שִׁמְאָלוֹ שְׁהִי פִינוּ לְמוֹצָח וְאִינוּ מוֹחִיר לוֹ ^אאֲחוּרִיו וְרַחֲמֵנָא אֲמַר כֹּל פִּינוֹת שְׁאֵתָה פּוֹנֶה לֹא יְהוּ אִלֵּא דְרַךְ יִמִּין דִּנְפִקָא לֵן מִדְּתִי רִמִּי צַר יִחְזַקְאֵל עוֹמֵד עַל שֵׁים עֶשֶׂר בָּקָר וְכו': בְּמַסְכַּת זִבְחִים (דף צב:): **חוּץ מִן הָעוֹלָה לְג' דְּבָרִים**. הַנִּעֲשִׂין בְּקֶרֶן מַעֲרִיצִית דְּרוּמִית שְׁפּוּסִים דְּרַךְ שְׁמֵאל כְּשֶׁהֵן בִּרְאֵשׁ הַמּוֹצָח פּוֹנִין לְקֶרֶן מַעֲרִיצִית דְּרוּמִית שְׁהִיא לְשִׁמְאָלוֹ וְאִין פּוֹנִין לִימִין שִׁיְהוּ פּוֹנִין סְבִיב עַד שִׁיָּגִיעוּ לְקֶרֶן מַעֲרִיצִית דְּרוּמִית. וּצִשְׁחִיעַת קִדְשִׁים (דף סד.) מִפְרֵשׁ טַעֲמָא נִסְכִּים שְׁמֵא יִתַּעֲשִׂנוּ צַעֲשֵׁן הַמַּעֲרַכָּה כְּשִׁיקִיפוּהוּ סְבִיב שִׁוִּיתֵר מִמַּהֵלךְ מֵאֵה אֲמֵה יֵשׁ בְּהִיקָף הַמּוֹצָח וְעוֹלֵת הָעוֹף שְׁמֵא תַּמוּת צַעֲשֵׁן: וְחוּזְרִין עַל הָעֵקֶב גִּרְסִין. וְלֹא גִרְסִין וּמִקִּיפִין עַל הָעֵקֶב בְּדֶרֶךְ שַׁעֲלוּ צוֹ וְאִין מִקִּיפִין דִּלֵּל כִּמְה דִּמְצִין לְמַעוּבִי צִהִילוֹךְ שֶׁל שְׁמֵאל מִמַּעֲשִׂין: **כַּשִּׁרְכַּס בְּמוֹרָח**. מִקּוֹס עוֹלֵת הָעוֹף עַל קֶרֶן דְּרוּמִית מוֹרָחִית הִיא מִפְּנֵי שְׁקִרְוָהּ לְבִית הַדֶּשֶׁן שֶׁשֶׁס זּוֹרְקִין מוֹרָחָה וְנוֹזָה כְּדַכְתִּיב (וִיקֵרָא א) וְהַשְׁלִיךְ אוֹתָהּ אֲבָל הַמּוֹצָח וְגו': וְבֵית הַדֶּשֶׁן הִיָּה אֲבָל הַכֶּבֶשׁ בְּמוֹרָחָה סְמוּךְ לֶה צִשְׁלֵשָׁה טַפְחִים וְרַחוּק מִן הַמּוֹצָח כ' אֲמֵה כִּדְתָנִן בְּמַסְכַּת תַּמִּיד (פ"א מ"ד) גִּבִּי תוֹרֵס אֵת הַדֶּשֶׁן. וְכַשְׁעוֹלֵת הָעוֹף רִצָּה בְּמוֹרָח שֵׁשׁ שֶׁס כְּהִינֵס רִצִּים מוֹלְקִין עוֹלֵת הָעוֹף צֹאִין וְעוֹשִׂין אוֹתָהּ בְּמַעֲרִיצִית דְּרוּמִית אוֹתָם שְׁאִין יִכּוּלִין לְעַמּוֹד עַם: אֲחִי לֹאשְׁחוּרִי. לְפִי שְׁפַעֲמִים מִתְחַלְפִּין: לִימָא מַסְנִיטִין. בְּדַעִי אֲחַד מַעֲוֵבָה וְאֶחָד דָּק רַבִּי יְהוּדָה הִיא דֹּאמֵר שֶׁל מַיִם לוג וּשְׁל יִין רִצִּיעִית הֵיָּן כְּתִיב בְּנִסְכִּי תַּמִּיד הִיִּינוּ ג' לוגִין שֶׁהֵיָּן שְׁנִים עֶשֶׂר לוג: סְמִיךְ. עֵצ: וּמִיא קִלִּישִׁי. וְיוֹאֲחִין בְּנִקֵּב קֶטֶן: הַכִּי נִמִּי מִסְתַּבְרָא. דִּמְתַּנִּי' רַבֵּנן הִיא: דֹּאִילוּ ר' יְהוּדָה רַחֵצ וְקֵלֵר אִישׁ לִיָּה. כְּלוֹמֵר שִׁמְעִין לִיָּה דִּלְשָׁשׁוֹן אֶחָד רַחֵצ וְאֶחָד קֵלֵר קֹאמֵר לִיָּה וְלֹא בִּלְשׁוֹן מַעֲוֵבָה וּדָק. רַחֵצ מִשְׁמַע יֵתֵר עַל קֵלֵר טַפִּי מִיִּיתוּרֵא דִּמַּעֲוֵבָה עַל מִידִּק: **נִפְגַּמָּה קֶרֶן הַמּוֹצָח**. ע"י אֲבִינִים שְׁזָרְקוּ צוֹ: בּוֹל שֶׁל מֵלָח. מֵלָח אֲגִרּוֹף: לֹא מִפְּנֵי. שִׁיָּהֵא הַמּוֹצָח כְּשֵׁר לְעַבּוּדָה בְּסַמִּימָה זוֹ: אִלֵּא כְּדִי שֶׁלֹּא יִרְאֶה פְּגוּם. מִפְּנֵי הַכְּבוֹד:

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

כְּמִין שְׁנֵי חוּטְמִין דְּקִים. חוּטֵס אֶחָד בְּסַפֵּל וְנִקֵּב אֶחָד בְּחוּטוֹמוֹ וְהִכְהֵן מַעֲרָה צַפִּי הַסְּפָלִים וְהַנִּסְכִּים מִקְלָחִין וְיוֹרְדִין דְּרַךְ הַחוּטְמִין עַל גֵּג הַמּוֹצָח וּבְמוֹצָח הִיָּה נִקֵּב שְׂצוֹ הַמַּיִם וְהִיָּין יוֹרְדִין לְשִׁתִּין שֶׁל מוֹצָח שֶׁהִיו עִמּוּקִין וְחִלּוּלִים מֵאֵל: **אֶחָד מַעֲוֵבָה וְאֶחָד דָּק**. אֶחָד מִנְקִיצִים מַעֲוֵבָה אוֹתוֹ שֶׁל יִין וְאֶחָד דָּק אוֹתוֹ שֶׁל מַיִם: **שִׁיְהוּ שְׁנֵיָּס כִּלִּים כֹּאֲחֵד**.

כְּדַמְפְרֵשׁ בְּגִמְרָלָה שֶׁהַמַּיִם מִמַּהֲרִים לֵאמֹר לְפִיכָךְ לִרְיָךְ שִׁיָּהֵא הַנִּקֵּב דָּק: ה"ג **מַעֲרָבוֹ שֶׁל מַיִם מוֹרָחוֹ שֶׁל יִין**. הַסְּפָלִים נְתוּמִים אֲבָל הַקֶּרֶן זֶה לְפָנֵי זֶה סְמוּכִין זֶה לֹוֹה אֶחָד לֹאֵד מַעֲרָב וְאֶחָד לְפָנִים הִימְנוֹ דִּהִיִּינוּ לְמוֹרָחַ: ר' יְהוּדָה אוֹמֵר כו'. בְּתַרְתִּי פִּלְגִי אֲשִׁלְשָׁה לוגִין קִלִּי וְאֲשַׁצְעָה דְקֹאמֵר ת"ק וְאֲתֵא רַבִּי יְהוּדָה לִימִינֵר אִף בְּשִׁמְיִנִי מִנְסָכִים: **הַגִּזָּה אֵם יוֹד**. שְׂרָאָה שֶׁתָּנִן הַמַּיִם בְּסַפֵּל לְפִי שֶׁהֲצוּקִין אִין מוֹדִין בְּנִיסוֹךְ הַמַּיִם שְׁפַעֵס אֲחַת נִסָךְ לְדוֹקִי אֶחָד אֵת הַמַּיִם עַל רִגְלָיו: **שְׁאִינָה מִקְדוּשָׁם**. לֹא נִתְמַנְכָּה לְעַבּוּדַת הַמּוֹצָח שֶׁהֵאֵא קְדוּשָׁה לְכִלִּי שֶׁרַת דְּקִימָנָא לָן (יומָא דף יב:): כֹּל כִּלְשִׁים שַׁעֲשֵׂה מִשָּׂה מִשְׁחִיחֵן מִקְדַּשְׁתָּן מִכָּאֵן וְאִילָךְ עַבּוּדָתָן מִתְּחַלְתָּן וּבְגִמְרָלָא (י) מִפְרֵשׁ מ"ט מִמְלֵאִים בְּשִׁאֲרֵינוּ מִקְדוּשׁ: הִיָּה **מִמְלָא מִן הַכִּיּוֹר**. מִן הַמַּיִם שֶׁצִּמּוֹךְ הַכִּיּוֹר וּמִי הַכִּיּוֹר אַע"פ שִׁנְמַשֵּׁחַ וְהוּקֵדֵשׁ לְכִלִּי שֶׁרַת וּמִקְדֵּשׁ מִימִיו אִין נִפְסָלִין בְּלִיָּה שֶׁהִיו מִשְׁקַעֲיִן אוֹתוֹ מִמַּעֲרָב צִבּוֹר כְּדֹאמֵר בְּסִדֵּר יוֹמָא (דף לב:) אִף הוּא עֲשֵׂה מוֹכְנִי לְכִיּוֹר שֶׁהִיו מִשְׁקַעֲיִן בְּמוֹכְנִי הַכִּיּוֹר שֶׁלֹּא יְהוּ מִימִיו נִפְסָלִים בְּלִיָּה: **שְׁהִיִן וְהַמַּיִם מְגוּלִים כו'**. נִתְגַּלָּה הִיִּינוּ טַעֲמָא דִּמְמֵלָא מִן הַכִּיּוֹר וְלֹא הִיָּה מִנְסָךְ מֵהֵן לְפִי שֶׁהִיִן (וְהַמַּיִם) הַמְגוּלִין פְּסוּלִין לְגַבִּי מוֹצָח דְּחִיִּישִׁין שְׁמֵא שְׁמָה מֵהֵן נַחֵשׁ וְהֵאֲרֵס מַעֲרֹב צֶהֱן וּנְמֵאלָא שְׁאִינוּ מִנְסָךְ מִיֵּס כְּשִׁיעוֹר שְׁהִי הֵאֲרֵס מַשְׁלִים לְשִׁיעוֹרן: **גְּבֹ' מִנָּא ה"מ**. דְּמוֹקֵעִין וּמְרִיעִין בְּשִׁאֲרִית הַמַּיִם שֶׁל נִיסוֹךְ: **דְּרַסִּיב שְׁמָהּ וּשְׁשׁוֹן**. אֲקִידִים קֶרֶא לְשִׁמְחָה קִמְיָה שְׁשׁוֹן: **חַד יוֹמָא שְׁצִקוֹר**. יִפְקִיעוֹךְ מִן הַשְּׁמִיִם: **פְּרוּוּנְקָא**. קָךְ לִרְוֹךְ לְפָנֵינוּ: **בְּשִׁמְחָה כֵּאלֹו**.

שְׁהוּא יִרְאֶה הִדְרִכִּים וַיַּעֲבֹר מַעֲבִרָתוֹ הַמַּיִם: **מַשְׁכָּא דִּהִסּוּא גִצְרָא מְשׁוּיָן לֶה גוּא**. נוֹד וְחִצִּירו בְּמַסְכַּת שֶׁצֵּת (דף קלח.) הַגּוֹד וְהַמְשַׁמְרֵת: **עוֹלִין דִּרְךְ יִמִּין**. כְּשִׁהוּא עוֹלָה לִרְאֵשׁ הַמּוֹצָח פּוֹנִין לְקֶרֶן מוֹרָחִית דְּרוּמִית דִּהִיִּינוּ לִימִין הָעוֹלָה שֶׁהִכְבֵּשׁ בְּדִרוּמוֹ שֶׁל מוֹצָח וּמִקְרָאִי יִלְפִינֵן לֶה (וּזְחִים דְּמִי טַעֲמָה אִו סִידוֹר עַל עֲקִיצוֹ אִלֵּא מִקִּיף סְבִיב לְמוֹצָח עַד שִׁמְגִיעַ לְכַבֵּשׁ וְיוֹרֵד בְּמַעֲרָבוֹ שֶׁל כֶּבֶשׁ שְׁהִיא לְשִׁמְאָלוֹ צַעֲלִיתָּהּ. וְהֵאִי דֹאִין חוּזְרִין עַל הָעֵקֶב דֹּא"כ נִמְאָל מֵהֵלֶךְ לֹאֵד שִׁמְאָלוֹ שְׁהִי פִינוּ לְמוֹצָח וְאִינוּ מוֹחִיר לוֹ ^אאֲחוּרִיו וְרַחֲמֵנָא אֲמַר כֹּל פִּינוֹת שְׁאֵתָה פּוֹנֶה לֹא יְהוּ אִלֵּא דְרַךְ יִמִּין דִּנְפִקָא לֵן מִדְּתִי רִמִּי צַר יִחְזַקְאֵל עוֹמֵד עַל שֵׁים עֶשֶׂר בָּקָר וְכו': בְּמַסְכַּת זִבְחִים (דף צב:): **חוּץ מִן הָעוֹלָה לְג' דְּבָרִים**. הַנִּעֲשִׂין בְּקֶרֶן מַעֲרִיצִית דְּרוּמִית שְׁפּוּסִים דְּרַךְ שְׁמֵאל כְּשֶׁהֵן בִּרְאֵשׁ הַמּוֹצָח פּוֹנִין לְקֶרֶן מַעֲרִיצִית דְּרוּמִית שְׁהִיא לְשִׁמְאָלוֹ וְאִין פּוֹנִין לִימִין שִׁיְהוּ פּוֹנִין סְבִיב עַד שִׁיָּגִיעוּ לְקֶרֶן מַעֲרִיצִית דְּרוּמִית. וּצִשְׁחִיעַת קִדְשִׁים (דף סד.) מִפְרֵשׁ טַעֲמָא נִסְכִּים שְׁמֵא יִתַּעֲשִׂנוּ צַעֲשֵׁן הַמַּעֲרַכָּה כְּשִׁיקִיפוּהוּ סְבִיב שִׁוִּיתֵר מִמַּהֵלךְ מֵאֵה אֲמֵה יֵשׁ בְּהִיקָף הַמּוֹצָח וְעוֹלֵת הָעוֹף שְׁמֵא תַּמוּת צַעֲשֵׁן: וְחוּזְרִין עַל הָעֵקֶב בְּדֶרֶךְ שַׁעֲלוּ צוֹ וְאִין מִקִּיפִין דִּלֵּל כִּמְה דִּמְצִין לְמַעוּבִי צִהִילוֹךְ שֶׁל שְׁמֵאל מִמַּעֲשִׂין: **כַּשִּׁרְכַּס בְּמוֹרָח**. מִקּוֹס עוֹלֵת הָעוֹף עַל קֶרֶן דְּרוּמִית מוֹרָחִית הִיא מִפְּנֵי שְׁקִרְוָהּ לְבִית הַדֶּשֶׁן שֶׁשֶׁס זּוֹרְקִין מוֹרָחָה וְנוֹזָה כְּדַכְתִּיב (וִיקֵרָא א) וְהַשְׁלִיךְ אוֹתָהּ אֲבָל הַמּוֹצָח וְגו': וְבֵית הַדֶּשֶׁן הִיָּה אֲבָל הַכֶּבֶשׁ בְּמוֹרָחָה סְמוּךְ לֶה צִשְׁלֵשָׁה טַפְחִים וְרַחוּק מִן הַמּוֹצָח כ' אֲמֵה כִּדְתָנִן בְּמַסְכַּת תַּמִּיד (פ"א מ"ד) גִּבִּי תוֹרֵס אֵת הַדֶּשֶׁן. וְכַשְׁעוֹלֵת הָעוֹף רִצָּה בְּמוֹרָח שֵׁשׁ שֶׁס כְּהִינֵס רִצִּים מוֹלְקִין עוֹלֵת הָעוֹף צֹאִין וְעוֹשִׂין אוֹתָהּ בְּמַעֲרִיצִית דְּרוּמִית אוֹתָם שְׁאִין יִכּוּלִין לְעַמּוֹד עַם: אֲחִי לֹאשְׁחוּרִי. לְפִי שְׁפַעֲמִים מִתְחַלְפִּין: לִימָא מַסְנִיטִין. בְּדַעִי אֲחַד מַעֲוֵבָה וְאֶחָד דָּק רַבִּי יְהוּדָה הִיא דֹּאמֵר שֶׁל מַיִם לוג וּשְׁל יִין רִצִּיעִית הֵיָּן כְּתִיב בְּנִסְכִּי תַּמִּיד הִיִּינוּ ג' לוגִין שֶׁהֵיָּן שְׁנִים עֶשֶׂר לוג: סְמִיךְ. עֵצ: וּמִיא קִלִּישִׁי. וְיוֹאֲחִין בְּנִקֵּב קֶטֶן: הַכִּי נִמִּי מִסְתַּבְרָא. דִּמְתַּנִּי' רַבֵּנן הִיא: דֹּאִילוּ ר' יְהוּדָה רַחֵצ וְקֵלֵר אִישׁ לִיָּה. כְּלוֹמֵר שִׁמְעִין לִיָּה דִּלְשָׁשׁוֹן אֶחָד רַחֵצ וְאֶחָד קֵלֵר קֹאמֵר לִיָּה וְלֹא בִּלְשׁוֹן מַעֲוֵבָה וּדָק. רַחֵצ מִשְׁמַע יֵתֵר עַל קֵלֵר טַפִּי מִיִּיתוּרֵא דִּמַּעֲוֵבָה עַל מִידִּק: **נִפְגַּמָּה קֶרֶן הַמּוֹצָח**. ע"י אֲבִינִים שְׁזָרְקוּ צוֹ: בּוֹל שֶׁל מֵלָח. מֵלָח אֲגִרּוֹף: לֹא מִפְּנֵי. שִׁיָּהֵא הַמּוֹצָח כְּשֵׁר לְעַבּוּדָה בְּסַמִּימָה זוֹ: אִלֵּא כְּדִי שֶׁלֹּא יִרְאֶה פְּגוּם. מִפְּנֵי הַכְּבוֹד:

^[א] הַכִּיּוֹר הַזֶּה הָיָה בְּמִלְּכָה וְלֹא בְּמִלְּכָהּ

^[ב] וְהָיָה כִּי יִשְׁתַּחֲוֶה אֶת הָאֱלֹהִים יִשְׁתַּחֲוֶה אֶת הַכִּיּוֹר